

Υπόθεση C-84/03

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Βασιλείου της Ισπανίας

«Παράβαση κράτους μέλους — Οδηγίες 93/36/ΕΟΚ και 93/37/ΕΟΚ — Δημόσιες συμβάσεις — Διαδικασία συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και δημοσίων έργων — Πεδίο εφαρμογής — Έννοια της “αναθέτουσας αρχής” — Συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ του δημοσίου και των λοιπών προσώπων δημοσίου δικαίου — Έννοια της “συμβάσεως” — Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από την οδηγία»

Απόφαση του Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα) της 13ης Ιανουαρίου 2005 . . . I - 142

Περίληψη της απόφασεως

1. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και δημοσίων έργων — Οδηγίες 93/36 και 93/37 — Αναθέτουσες αρχές — Οργανισμός δημοσίου δικαίου — Έννοια — Εθνική κανονιστική ρύθμιση αποκλείουσα τους φορείς ιδιωτικού δικαίου που πληρούν τις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στις οδηγίες — Δεν επιτρέπεται

(Οδηγίες του Συμβουλίου 93/36, άρθρο 1, στοιχ. β', και 93/37, άρθρο 1, στοιχ. β')

2. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και δημοσίων έργων — Οδηγίες 93/36 και 93/37 — Δημόσια σύμβαση — Έννοια — Εθνική κανονιστική ρύθμιση αποκλείουσα τις συμφωνίες συνεργασίας που συνήφθησαν μεταξύ των φορέων δημοσίου δικαίου — Δεν επιτρέπεται
(Οδηγίες του Συμβουλίου 93/36, άρθρο 1, στοιχ. α', και 93/37, άρθρο 1, στοιχ. α')
3. Προσέγγιση των νομοθεσιών — Διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και δημοσίων έργων — Οδηγίες 93/36 και 93/37 — Εξαιρέσεις από τους κοινούς κανόνες — Στενή ερμηνεία — Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση — Όρια
(Οδηγίες του Συμβουλίου 93/36 και 93/37)

1. Εθνική ρύθμιση αφορώσα τις δημόσιες συμβάσεις η οποία αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής της τους φορείς ιδιωτικού δικαίου ακόμη και αν αυτοί πληρούν τις σωρευτικές προϋποθέσεις έναντι των οποίων ορίζεται η έννοια του «οργανισμού δημοσίου δικαίου» και οι οποίες διατυπώνονται στο άρθρο 1, στοιχείο β', δεύτερο εδάφιο, των οδηγιών 93/36, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών, και 93/37, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, συνιστά εσφαλμένη μεταφορά της εν λόγω εννοίας του «οργανισμού δημοσίου δικαίου» και επομένως αυτής της «αναθέτουσας αρχής» που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως.

Συγκεκριμένα, προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα του ενδεχομένου χαρακτηρισμού ως οργανισμού δημοσίου δικαίου ενός φορέα ιδιωτικού δικαίου, πρέπει να εξετασθεί μόνον αν ο φορέας αυτός πληροί τις εν λόγω προϋποθέσεις, δεδο-

μένου ότι το καθεστώς ιδιωτικού δικαίου του φορέα αυτού δεν συνιστά κριτήριο ικανό να αποκλείσει τον χαρακτηρισμό του ως αναθέτουσας αρχής υπό την έννοια των εν λόγω οδηγιών.

(βλ. σκέψεις 27-28, 31 και διατακτ.)

2. Συνιστά εσφαλμένη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των οδηγιών 93/36, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών, και 93/37, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, εθνική κανονιστική ρύθμιση στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων η οποία αποκλείει a priori από το πεδίο εφαρμογής της τις συμφωνίες συνεργασίας που συνάπτονται μεταξύ των δημοσίων διοικητικών αρχών και των λοιπών δημοσίων φορέων και, συνεπώς, επίσης τις συμφωνίες που αποτελούν δημόσιες συμβάσεις υπό την έννοια των εν λόγω οδηγιών.

Πράγματι, για να υπάρχει σύμβαση δημόσιων προμηθειών ή δημόσιων έργων υπό την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α', των εν λόγω οδηγιών, αρκεί, κατ' αρχήν, η σύμβαση να έχει συναφθεί μεταξύ, αφενός, οργανισμού τοπικής αυτοδιοικήσεως και, αφετέρου, ενός προσώπου το οποίο διακρίνεται νομικώς από τον οργανισμό αυτό. Διαφορετική περίπτωση συντρέχει μόνον αν, συγχρόνως, ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοικήσεως ασκεί επί του εν λόγω προσώπου έλεγχο ανάλογο προς εκείνον που ασκεί επί των δικών του υπηρεσιών και αν το πρόσωπο αυτό πραγματοποιεί το ουσιώδες της δραστηριότητάς του με τον ή τους οργανισμούς που το ελέγχουν.

(βλ. σκέψεις 38, 40 και διατακτ.)

3. Οι εξαιρέσεις από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη δικαιωμάτων στον τομέα των συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και δημοσίων έργων πρέπει να αποτελούν αντικείμενο στενής ερμηνείας. Με τον κίνδυνο να στερηθούν της πρακτικής αποτελεσματικότητάς τους οι οδηγίες 93/36, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών, και 93/37, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, τα κράτη μέλη δεν μπορούν, επομένως, να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από τις εν λόγω οδηγίες ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από τις οδηγίες αυτές περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία.

(βλ. σκέψεις 48, 58 και διατακτ.)